

KOMUNISTAI TEBESILAIKO SAIGONE IR HUE

JUGOSLAVIJA ATNAUJINO RYŠIUS SU VAKARŲ VOKIETIJOS VALDŽIA

BONA. — Po šešių dienų derybų Paryžiuje Jugoslavija ir Vakarų Vokietija abi kartu paskelbė, kad atnaujinami abiejų valstybių diplomatiniai santykiai. Bona tuos santykius buvo nutraukusi 1957 metais spalio mėnesį, kada Jugoslavija pripažino komunistų režimą Rytinėje Vokietijoje. Tuo metu Vakarų Vokietija dar laikėsi vadinamos Hallsteino doktrinos, kuri teigė, kad valstybės, kurios pripažįsta Ulbrichto režimą Rytinėje Vokietijoje, kartu įvykdo "nedraugišką veiksmą" Vakarų Vokietijos atžvilgiu. Dėl tos pačios priežasties Bona nutraukė santykius ir su Kuba.

Išimtis buvo daroma tik vienai Sovietų Sąjungai, nes ji buvo viena iš karo laimėtojų ir Bona turėjo su ja skaitytis. Paskutiniiais metais Vakarų Vokietija savo pažiūrą į komunistinius kraštus truputį pakeitė, pripažindama, kad komunizmas kai kur "serga" ir reikia su juo turėti ryšius. Pirmoji su Vokietija santykius užmezgė Rumunija prieš metus, o dabar ir Jugoslavija. Paskutiniai penkeri metai Jugoslavijos ir Vak. Vokietijos bendravime buvo labai vaisingi. Jugoslavijos darbo jėgą perteklius važiuoja dirbti Vokietijon, o iš čia milijonai turistų važiuoja į Jugoslavijos kurtortus. Konsulatai abiejose valstybėse turi daug darbo.

Vokietija, prieš pradėdama lauzyti Hallsteino doktriną, ištyrė, ar pasaulio valstybės dabar nepradės masiškai pripažinti Rytų Vokietijos. Tuo reikalu pats kancleris Kiesingeris aplankė keturias Azijos valstybes. Visur jam buvo pažadėta, kad Rytinė Vokietija ir toliau liks nepripažinta.

Santykių atnaujinimo komunikata paskelbdama, Bonos vyriausybė pakartojo ir seną teoriją, kad ji save laiko vienintele legalia vokiečių tautos vyriausybe.

Manoma, kad tolimesni klausimų aptarti ir Belgradą netrukus važiuos vokiečių užsienio reikalų ministris Brandtas.

Darbiečiai nubaudė 24 partijos narius

LONDONAS. — Britanijos darbo partijos parlamentari savos susirinkime nutarė nubausti nepaklusnius savo narius, kurių yra 24, atimant jiems vieno mėnesio laikotarpį visas partijos nario teises.

Tai yra nedidelė bausmė, todėl kai kurie dešiniojo sparno darbiečiai, kurie reikalavo stipresnių bausmių, patys balsavo prieš šią bausmę. Balsavimas buvo 123 prieš 55.

Nubaustieji parlamento nariai susilaikė nuo balsavimo, parlamente, kai vyriausybė pristatė naują susivarymo ir taupymo programą. Jie protestavo, kad tas taupymas paliečia ir socialinį draudimą, už kurį darbiečių partija visada kovodavo. Nubaudimas darbo partijoje nepalies atstovų teisių ir privilegijų parlamente. Tik galimas daiktas, partijos vadovybė, atėjus naujiems parlamento rinkimams, nebeįstatys nepaklusniųjų kandidatais.

PRAGA. — Naujasis komunistų partijos sekretorius Českoslovakijoje Dubčekas dar neatleido senosios vadovybės ir nepradėjo jokių naujų reformų. Tuo kiek nusivylę čekų rašytojai, kurie tikėjosi įvairiausių pasikeitimų.

IŠ VISO PASAULIO

NEW YORKAS. — Penkis Afrikos-Azijos valstybės: Alžiras, Etiopija, Indija, Pakistanas ir Senegalas — visos JT Saugumo Tarybos narės, pasisiūlė susitikti Zenevoje su Šiaurės Korėjos atstovais derėtis dėl Amerikos laivo "Pueblo" paleidimo.

WASHINGTONAS. — Amerika sustabdė visus karo medžiagų užsakymus Britanijoje, nes ši atsisakė pirkti Amerikos karo lėktuvus. Amerikos užsakymai Britanijoje buvo nereikšmingi ir skirti paremti britų ekonominę poziciją.

NAURU. — Nedidelė Nauru sala gavo nepriklausomybę. Ji yra 1,300 mylių į šiaurės rytus nuo Australijos. Sala yra 5,263 akrų ploto ir turi 3,100 gyventojų. Jos vėliava yra tamsiai mėlyna su horizontaliniu aukšiniu ruožu ir dvylikakampe žvaigždė.

SEOULAS. — Pietų Korėjoje įvyko milžiniška demonstracija, kuri reikalavo, kad Amerika ir Jungtinės Tautos neleistų Šiaurės Korėjai siųsti į pietus teroristų. Demonstracijoje dalyvavo komunistų nužudytų vyrų našlės ir karo veteranai iš Vietnamo. Jie savo krauju pasirašė prieškomunistinius plakatus.

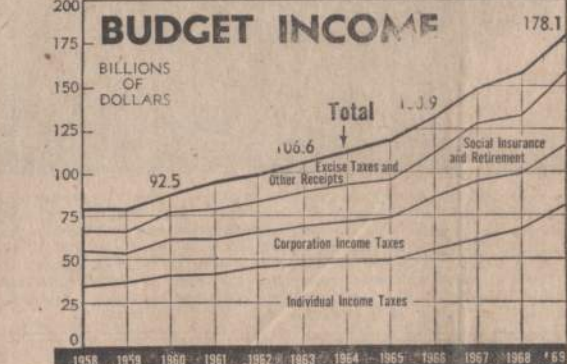
NEAPOLIS. — Amerikos laivyno bazėje atsargon pasitraukęs admirolas Charles Griffin kritikavo Prancūziją, kad ji išėjo iš karinės NATO organizacijos. Jis pareiškė, kad sovietai tyčia sumažino spaudimą Europoje, kad galėtų tyliomis įsibrauti į Viduržemio jūrą. Admirola, kuris vadovavo Viduržemio jūros laivynui, pakeitė adm. Horacio Rivero. Jis vadovaus penkių valstybių: Italijos, Graikijos, Turkijos, Britanijos ir JAV Viduržemio jūros laivynams.

TOKIJO. — Japonijos premjeras Sato parlamente pareiškė, kad jis prašys Amerikos sumažinti povandeninių laivų, varomų atominėmis raketomis lančymąsi Japonijos uostuose.

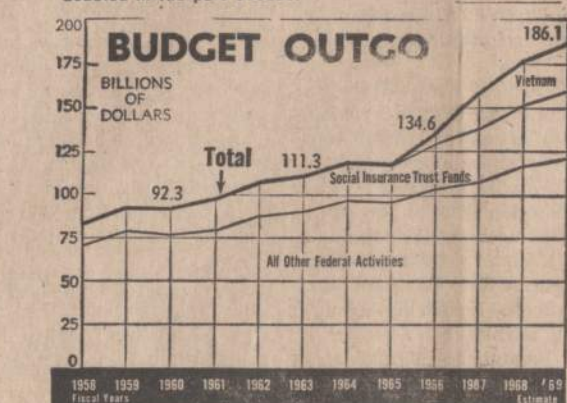
Castro priešininkai apgaili nukrypimą

HAVANA. — Kubos komunistų laikraštis "Granma" per kelis numerius rašė apie partijos grupelės nusikaltimus prieš partijos liniją. Paskutiniame šio partijos kaltinimo straipsnyje sakoma, kad suimtas grupės vadovas Anibal Escalante prisipažino ir paprašė vyriausybės, kad jį išremtų ir valstybinį vištų ūkį. Ten jis pasižada gyventi ramiai ir nesikišti į politiką. Laikraštis, skelbdamas Escalante prisipažinimą ir apgailestavimą savo darbų, spausdina

ir jo draugo Emilio Quesados Ramirez savikritiką. Šis irgi pripažįsta turėjęs dogmatinį, sektarinį priėjimą prie visų partijos problemų. Jis ragina visus komunistus klausyti "partijos".

Federal income from all major sources has more than doubled in the past decade.

Costs of Vietnam have been a significant part of rising government expenditures since 1965.

ADOMO MICKEVIČIAUS KŪRINYS SUKĖLĖ VARŠUVOS TEATRE SAMYSĮ

VARSUVA. — Lenkijoje buvo suimta apie 50 studentų, kurie demonstravo prieš vieno teatro vaidinimo uždarymą. Demonstracijos įvyko ir pačiame teatre, kur komunistų partijos įsakymu buvo sustabdytas labai Varšuvoje populiarus Adomo Mickevičiaus "Vėlinių" pastatymas. Paskutinįjį vaidinimo dieną į "Narodowy Theater" susirinko simtai žmonių, jų tarpe daug jaunimo. Teatre apstėti buvo visi pasieniai ir praėjimai. Salėje matėsi daug garsių Lenkijos aktorių, rašytojų, dailininkų. Vaidintojai susilaukė triukšmingų ovacijų. Povaidinimo apie du šimtai studentų, reikalaudami "laisvės menui", "laisvės Teatrui" demonstravo prieš Adomo Mickevičiaus paminklo.

Vaidinimas "Dziady" liečia Lenkijos padalinimo laikotarpį dar carinės Rusijos laikais. Kai kurios vaidinimo vietos susilaukė didelių plojimų. Vienoje vietoje aktorius sako: "Mes, lenkai, pardavėme savo sielas už kelis sidabrinus rublius". Kita vieta, palydėta triukšmingais plojimais yra: "Maskva mums siunčia tik idiotus, asilus ir šnipus".

Lenkijoje Adomo Mickevičiaus "Vėlinės" nebuvo draudžiamos ir net buvo privalomas skaitinys viduriniųjų mokyklų literatūros programoje. Matyt, kad komunistų valdžia nepatiko nuolatinės priešrusiškos demonstracijos teatre, kur kiekvienas vaidinimo priešrusiškas sakinyas susilaukdavo žiūrovų plojimo.

Apie nutarimą sustabdyti "Vėlinių" spektaklius studentai sužinojo, matyt, iš anksto, nes Varšuvos universitete matėsi plakatus, raginančių studentus eiti į paskutinįjį spektaklį.

Po paskutinės uždangos teatre kilo didelis triukšmas. Aktoriai vėl pasirodė scenoje, tačiau jie nesisūprojo ir nelinkėjojo publikai, bet stovėjo scenoje rimtai, net rūšiais veidais, visiškai įsigyvendami į Adomo Mickevičiaus kūrinio dvasią.

Apie nutarimą sustabdyti "Vėlinių" spektaklius studentai sužinojo, matyt, iš anksto, nes Varšuvos universitete matėsi plakatus, raginančių studentus eiti į paskutinįjį spektaklį. Po paskutinės uždangos teatre kilo didelis triukšmas. Aktoriai vėl pasirodė scenoje, tačiau jie nesisūprojo ir nelinkėjojo publikai, bet stovėjo scenoje rimtai, net rūšiais veidais, visiškai įsigyvendami į Adomo Mickevičiaus kūrinio dvasią.

Suvaržo socialinio draudimo nuostatus

WASHINGTONAS. — Amerika nebesiūs mėnesinių pensijų čekių maždaug 15,000 svetimšalių, kurie anksčiau gyveno Amerikoje. Jie gyvena 40-tyje pasaulio valstybių. Jiems čekiai bus nutraukti nuo birželio 30 dienos.

Amerikos įstatymai numato, kad svetimšaliai, kurie negyvena Amerikoje ilgiau kaip šešis mėnesius, nebeįgauna savo uždirbtų socialinio draudimo čekių. Jie turi sugrįžti į Ameriką ir vėl čia pagyventi 30 dienų. Šis įstatymas netaikomas toms šalims, kurios turi susitarimus su Amerika dėl socialinio draudimo privilegijų mokėjimo.

Daugumas svetimšalių, kuriems bus sustabdyti čekiai, gyvena Meksikoje, Prancūzijoje, Norvegijoje, Švedijoje, Portugalijoje ir Suomijoje. Jie ilgesnį laiką gyveno Amerikoje, išdirbo draudimui numatytą laiką ir išėję pensijon, sugrįžė į savo gimtuosius kraštus.

Socialinio draudimo įstaiga pakeitė ir kitą įstatymą, liečiantį buvusius Amerikos gyventojus, dabar gyvenančius komunistinėse šalyse. Čekiai yra siunčiami tik Lenkijon, Rumunijon, Jugoslavijon ir Bulgarijon, nes šių kraštų vyriausybės garantavo, kad jų piliečiams siunčiami čekiai bus jiems ir atiduoti.

Kituose komunistų kraštuose gyvenantiems buvusiams amerikiečiams čekiai buvo kraunami socialinio draudimo įstaigoje, laukiant kad tie žmonės galį sugrįžti. Dabar toks "taupymas" bus daromas tik 12 mėnesių, o už ilgesnį laiką čekiai pražūs.

Užsienio gyvena apie 190,000 asmenų, gaunančių socialinio draudimo mokėjimus. Pusę jų yra Amerikos piliečiai.

Ekskomunikavo du vienuolyno narius

OSSINNIG. — New Yorke Maryknoll vienuolyno vyresnybė paskelbė, kad iš Gvatemalos atšauktas vienuolis kun. Thomas Melville ir vienuolė sesuo Marian Peter buvo ekskomunikuoti. Jie gyvendami Gvatemaloje, kur Maryknoll vienuolynas turi savo misijas, susidraugavo su revoliucionieriais ir net padėjo jiems pristatyti ginklus.

Ekskomunikavimas, tačiau, nebuvo už tai. Abu vienuoliai buvo atšaukti į New Yorką. Jie tačiau nesugrįžė, bet peržengė Meksikos sieną, apsidė. Kunigas turi 37 metus, o seselė 38 m. Jie abu automatiškai ekskomunikuojami ir pašalinami iš vienuolyno.

Senatorius Robertas Kennedy rūpinasi, kad Sicilijoje nukentėję nuo žemės drebėjimo gyventojai galėtų lengviau įvažiuoti į Ameriką.

Kinija paskelbė, kad sausio 20 ir 27 dienomis Amerikos lėktuvai puolė Kinijos laivus Šiaurės Vietnamo vandenyse. Laivams ir jūreiviams padaryta nuostolių.

NEW YORKAS. — Britų laivininkystės Cunard bendrovė paskelbė, kad jį parduoda dar du keleivinius laivus "Silvaniją" ir "Carinthiją". Juos perka viena italų laivų bendrovė.

PRIEŠAS SAIGONE PANAUDOJO PENKIS BATALIONUS KARIUOMENĖS

SAIGONAS. — Amerikiečiai Pietų Vietname yra pritrękti nepaprastai atkaklaus komunistų puolimo visuose svarbiausiose P. Vietnamo miestuose, kur komunistai kietai laikosi. Per kelias dienas komunistai neteko 5,800 karių. Tiek paprastai žina tik per kelias savaites kovų. Amerikiečių žuvo 232 ir 992 buvo sužeisti. Padidėjo vietnamiečių kariuomenės nuostoliai ir sunkiai nukentėjo civiliai gyventojai, nes miestuose panaudojami helikopteriai, tankai ir granatos. Nuo jų žūsta daug nekaltų civilių gyventojų.

Siūlo nesulėtinti erdvės tyrinėjimų

WASHINGTONAS. — Du užsitarnavę erdvės tyrimų srityje Amerikos mokslininkai: dr. Werner von Braun ir dr. William Pickering, kalbėdami Tautinio Spaudos klubo susirinkime, aštriai pasisakė prieš biudžetę sumažintas erdvės tyrimui sumas. Amerika yra daug pasiekusi erdvės užkariavimo srityje. Ji yra pralenkusi Sovietų Sąjungą, todėl dabar būtų netikslinga sulėtinti visą tempą, atsikvėti naujų žygių ir laukti, kol sovietai Amerika pasivys, — kalbėjo dr. von Braun.

Dr. Pickeringas vadovauja sprausminio kuro laboratorijai Kalifornijos Technologijos institute. Jis turįs tik du projektus, kurie baigsis 1969 metais. Tuomet visa jo grupė liks be darbo. Dr. Pickeringas papasakojo, ką Amerika padarė erdvėje per praėjusius 10 metų nuo 1958 sausio 31 dienos, kada pirmas satelitas, 31 svaro "Explorer 1" surado Van Alleno radiacijos juostą einančią apie žemės rutulį.

Amerika pasiuntė į orbitą 500 satelitų, turėjo 13 sėkmingų mėnulio tyrimo skridimų, Amerikos astronautai išbuvo erdvėje 2,000 valandų, įskaitant 12 valandų išlipus iš erdvėlaivio. Amerika atliko tris planetinius skridimus ir gavo 100,000 mėnulio fotografijų.

Sovietų Sąjunga pasiuntė į orbitą 250 satelitų, turėjo 8 mėnulio skridimus, jos astronautai skraidė 530 valandų, įskaitant 20 minučių už erdvėlaivio sienų, turėjo 19 planetinių skridimų ir nuoleido ant Veneros prietaisų paketa. Sovietai gavo apie 100 mėnulio fotografijų.

Piliulės nuo tukimo kenkia sveikatai

WASHINGTONAS. — Keli daktarai, liudydami senato monopolijų pakomitetyje, pareiškė, kad nuo nutukimo vartojamos piliulės dažnai pakenkia sveikatai. Illinois gydytojas Darrell Holland pareiškė, kad tos dietų piliulės atnešė mirtį keturiolikai seneno amžiaus pacientų, kurie šiaip buvo visai sveiki, tik linkę į nutukimą. Kitas liudininkas, dr. Russell Henry iš Oregono patvirtino dr. Hollando pareiškimą, sakydamas, kad ir Oregono pasitaikę mažiausiai šeši mirimai, dėl kurių puolė Kinijos laivus Šiaurės Vietnamo vandenyse. Laivams ir jūreiviams padaryta nuostolių.

Jų gamintojai ir gydytojai, kurie jas priraso, gerai uždirba, tačiau jos visai esančios nereikalingos svorio kontroliavimui. Dr. Henry pareiškė, kad svorio numesti geriausiai yra mažiau valgyti ir daugiau judėti.

Saigone, Hue ir Nha Trango miestuose tebevyksta kovos iš namo į namą. Saigone komunistų politiniai vadai priemiesčiuose bando sukelti gyventojų pritarimą. Čia gatvėse steigiamos vietinės valdžios, vadinami, revoliuciniai komitetai.

Nors pripažįstama, kad komunistai negali laimėti karo veiksmams šito karo Pietų Vietname, nes amerikiečių jėgos yra per didelės, tačiau be propagandinės naudos sau šitais puolimais priešas padarė ir sunkių materialinių nuostolių.

Aerodromuose sunaikinta daug lėktuvų, pagrobti ar sunaikinti sandėliai. Saigono aerodromas uždarytas, visi keliai į Saigoną perkirsti, iš trijų divizijų, stovinčių aplink Saigoną, amerikiečių daliniai turi išsikvoti privažiavimą į miestą.

Tankai prie ambasados

Amerikos ambasada Saigone ginama kelių šarvuotų automobilių ir tankų. Devyniuose priemiesčiuose vyksta kovos su namuose įsitvirtinusiomis komunistais. Komunistai teisia ir žudo civilius, kurie dirba Saigono vyriausybei.

Kariuomenės vadovybė paskelbė, kad Saigone yra apie 2,000 vyrų, apie penki komunistų batalionai. Viso Naujų Metų mūšiuose komunistai panaudojo apie 12,000 vyrų. Šie daliniai yra specialios grupės teroristų, gerai įrankuoti, gerai amokytu ir politiniai ištikimi. Saigone ir nelaisvę pakliuvo ir keliolika Šiaurės Vietnamo karių. Iki šiol jų apie Saigoną neteko sukti.

Hue mieste komunistai tebevaldo kelis svarbius miesto centrus. Čia irgi gatvėse vyksta kovos.

Stebėtojai galvoja, kad komunistai be vilties laimėti metė savo geriausias dalinius į Naujų Metų mūšį, tikėdamiesi prežižo ir psichologinių laimėjimų. Amerikiečiams padaryti nuostoliai, jie tikisi, sumažins Amerikos visuomenės valią testį šitą ir taip jau nepopuliarią karą.

Indija prisitaiko prie Sov. Sąjungos

NEW DELHI. — Sovietų premjeras Kosyginas baigė savo trumpą vizitą Indijoje. Pasitarimų pabaigoje Kosyginas ir Indijos premjere Gandhi paskelbė komunikata, kuriame reikalaujama "besalyginio Šiaurės Vietnamo bombardavimų sustabdymo". Abu premjerai laikosi nuomonės, kad oro puolimus sustabdyti, atsirastų sąlygos pasitarimams, kurie išspręstų visas politines Vietnamo problemas. Komunikate sakoma, kad Kambodijos sienos turi likti nepažeidžiamos. Jame nieko nesakoma apie Amerikos laivo "Pueblo" pagrobimą Šiaurės Korėjoje.

SPORTO ŽINIOS

Tenisas kryžkelėje

Kaip ir daugelis sporto šakų, lauko tenisas turi savo profesionalus ir mėgėjus. Šis pasidalinimas kyla dar iš tų senų dienų, kada sportininkai aristokratai, dažniausiai Didžiojoje Britanijoje, nenorėdavo maišytis su prastais žmonėmis ir su jais rungtyniauti. Dabar staiga Britanijos teniso sąjunga paskelbė, kad ji panaikins skirtumą tarp profesionalų ir mėgėjų. Pirmas toks atviras teniso turnyras įvyks garsiajame Wimbledon'e. Žaidėjai įstodami į šį turnyrą galės pasirinkti, ar jie nori gauti pinigų už kiekvieną laimėtą susitikimą, ar nori, kad turnyro vadovybė jiems atlygintų kelionės išlaidas, ką daro daugelio pasaulinių turnyrų organizatoriai.

Britanija įsitikinusi, kad dabartinė tvarka, kur mėgėjai gauna kelionės išlaidas ir kitas dovanas yra hipokratiška. Tikrų mėgėjų atletų pasaulyje beveik nebėra. Su tuo faktu reikia skaičiuoti ir tenisui. Čia norodomas ir golfo pavyzdys, kur dauguma pasaulinių turnyrų priima žaidėjus, profesionalus ar ne, rungtyniauti kartu.

Australija, svarbiausia pasaulio teniso šalis jau paskelbė, kad ji pritaria Britanijai. Amerikos teniso sąjunga irgi pritarė, tačiau Pasaulinė teniso federacija paskelbė, kad ji išmeta Britaniją iš Davis Taurės varžybų ir draudžia visiems teniso žaidėjams dalyvauti Wimbledon'o varžybose. Šioje federacijoje daug balsų turi įvairios mažos valstybės, jų tarpe tenise nepasivymėjusios komunistinės šalys. Sovietų Sąjungos teniso federacijos prezidentas Kulevas griežtai pasisakė prieš profesionalų tenisininkų rungtyniavimą su mėgėjais.

Į tai pasaulio spauda atkreipė dėmesį, kad pas sovietus mėgėjų iš viso niekada nebuvo ir nėra. Visi sportininkai yra valdžios reikiami ir prižiūrimi.

Pasaulinė federacija išmeta Britaniją nuo balandžio 22 d. Iki to laiko jos šaliminkai bandys dar kartą sukviesti pasaulinės federacijos suvažiavimą apsvaistinti profesionalizmo klausimą.

Žiemos olimpiada

Šių metų olimpiniai žaidimai prasidės ateinančią savaitę Grenoblyje, Prancūzijoje. Ji darė daug pastangų, kad žaidimai būtų gerai suorganizuoti. Tam reikalui išleista virš 250 mil. dolerių. Dar dabar įvairius darbus dirba apie 14,000 darbininkų. Buvo prasti naujų kelių, pristatyta dalyviams ir žiūrovams viešbučių. Tvarkai palaikyti atvežta kariuomenės daliniai, pastatyta ledo rituliu ir dailiam žiūrovams nauja salė su 12,000 vietų.

Grenoblyje bus devynios sporto šakos. Jų tarpe biatlonas, kur slidininkai turės padaryti 20 kilometrų kelią su šautuvu, kuriuo turės šaudyti į taikinius keturiuose vietose — viso 20 šūvių. Laimėtojas bus tas, kuris

nustatytą kelią atliks greičiausiai ir geriausiai pataikys į taikinius.

Amerika žiemos olimpiadoje daug medalių nesitiki, gal, tik figūriniame čiuožime. Čia vėl gali laimėti pasaulio čempionė Peggy Fleming. Ir čia jai didelę konkurenciją darys Europos čempionė Hana Maskova iš Čekoslovakijos ir Gabriele Seyfert iš Rytų Vokietijos.

Trumpai

— Pietų Afrika dar nežino, ar jai bus leista dalyvauti olimpinuose žaidimuose. Speciali Olimpiados Komiteto komisija važinėjo po Pietų Afriką pasitikrinti, ar čia yra segregacija sporto srityje.

— Britanija paskelbė, kad Wimbledon'o teniso varžybose bus laimėtojamam išdalyta 62,760 dolerių. Tie žaidėjai, kurie nenorės pinigų, gaus kelionės išlaidas, taures ir medalius.

— Ron Clarke, Australijos bėgikas, kuriam priklauso šeši pasaulio rekordai, vasario 10 d. dalyvaus lengvosios atletikos varžybose Los Angeles. Jo geriausias distancijos yra nuo 3 mylių iki 20,000 metrų.

— Vakarų Vokietija paskelbė, kad jos komandoje žiemos olimpiadoje dalyvaus slidininkas Ralph Poehland, pabėgęs iš Rytų Vokietijos. Ši protestuoja, kad Poehlandas nedalyvautų.

— Dešimt Jugoslavijos futbolo klubų reikalauja iš Amerikos futbolo (kolinio) sąjungų 151 tūkstančio dolerių už žaidėjus, kurie perėjo lošti į Amerikos klubus.

Svarbus SLA 14 kuopos narių susirinkimas

Pirmas š. m. SLA 14 kuopos narių susirinkimas kviečiamas ateinančią sekmadienį, vasario mėn. 4 diena, Lietuvos salės svetainėje. Pradžią 12 val. (tuoj po pamaldų).

Susirinkime, be įprastinių kv. reikalų aptarimo, bus svarbus pranešimas apie naują narių apdraudimo mokesčių patogesnę susirinkimą. Taip pat bus pateiktas kuopos narių visų 1968 metų susirinkimų ir parengimų kalendorius.

Gerbiamieji nariai ir narės prašomi į susirinkimą ateiti skirtu laiku, kad galėtume aptarti visus tos dienos susirinkimui numatytus reikalus ir užsimokėti savus apdraudimų mokesčius. Sekantis kuopos narių susirinkimas, skiriamas Susivienijimo Lietuvos Amerikoje Pildomosios Tarybos pareigūnų rinkimams, įvyks kovo mėnesio 3 d., sekmadienį, įprastinėje mūsų kuopos susirinkimų vietoje Lietuvos salės svetainėje. V. B.

Taip atrodo po kokteilio

Aną dieną teko būti linksmaime kokteilyje. Keisčiausia, kad kokteiliumi baigiantis mačiau vieną svečių gulintį prie lubų, bet dar neįsiskaičiau, kad aš vienas tai mačiau.

DR. JACK J. STUKAS, praėjusiais metais Alto delegacijoje besilankydamas Washington'e, įteikė viceprezidentui Hubert H. Humphrey savo knygą AWAKENING LITHUANIA, kuri išleista Floham Park Press, Inc., New Yorko Knygų leidykla. Viceprezidentas Humphrey padėkojo už dovaną ir pridėjo ją perskaityti, nes jis mėgsta skaityti. Knyga iliustruota John Subačius. Ji kainuoja \$5.00. Knyga gausite, jei pasiūsite autorui \$5.00 tokiu adresu: Dr. J. Stukas, 1016 Schleifer Rd., Hillsdale, N. J. 07205. Jokūbas J. Stukas parašė disertaciją apie Lietuvą ir New Yorko Universitete gavo daktaro laipsnį. Praėjusiais metais išleisto knygoje yra daug įdomios ir svarbios informacijos apie Lietuvą. Dr. Stukas turi radijo valandą, kurioje teikia plačias informacijas apie Lietuvą. Dr. Stukas remia Amerikos Lietuvos Tarybos darbą ir kovą už Lietuvos išlaisvinimą.

JUBILIEJINIAI METAI DETROITE

Sausio mėn. 23 d. Lietuvos Namuose įvyko Lietuvos Valstybės Atstatymo Sukakčiai paminėti Komiteto Detroito prezidiumo posėdis. Kadangi manome prietelius Alfonsas Nakas — šio komiteto informacinio skyriaus narys, negalėjo šiam posėdyje dalyvauti, todėl bandysiu Naujienų skaitytojus apie jį painformuoti.

Posėdyje dalyvavo komiteto pirmininkas Jonas Urbonas, politinio skyriaus pirm. dr. Adolfas Damašis ir vicepirm. Algis Ambrose, kultūros skyriaus sekretorė Stefanija Kaunelienė, finansų skyriaus sekretorius Stasys Šimoliūnas, informacinio skyriaus pirm. Vytautas Kutkus ir narys Vladas Selenis, komiteto prezidiumo sekretorius Jurgis Šembergas ir nariai Jurina Rugienienė ir Algis Rugienius.

Perskaitytas pereito posėdžio protokolas, pirm. Jonas Urbonas pranešė, kad politinio komiteto pirm. yra išrinktas dr. Adolfas Damašis, vicepirm. — Algis Ambrose; kultūros skyriaus pirm. Antanas Musteikis, vicepirm. Justas Pusdešis ir sekr. Stefanija Kaunelienė; finansų skyriaus pirm. Jurgis Mikaila ir sekr. Stasys Šimoliūnas ir informacinio skyriaus pirm. Vytautas Kutkus.

Taipgi pirm. pranešė, kad pagal pereito posėdžio nutarimą buvo parašęs laišką Detroito Lietuvos Organizacijų Centro pirmininkui, kad jam leistų dalyvauti DLOC-o susirinkime, įvykusiame sausio mėn. 21 d. Tame susirinkime buvo sprendžiama klausimas, kam bus renkamos aukos DLOC-o rengiamame Vasario 16 minėjime. Jubiliejinių metų komitetas pagėdavo, kad aukos būtų dalinamos pusiau Altui ir Jungtiniam Finansų Komitetui arba būtų leidžiama pačiam aukotojui apsispręsti, kam jis nori savo auką skirti. Deja, DLOC-o pirm. Rapolas Valatka pranešė, kad Jubiliejinių Metų Komiteto ir drauge JAV LE Detroito apylinkės valdybos pirm. Jonas Urbonas tame susirinkime yra nepagėdaujamas ir jo ten neįsileido. Detroito Lietuvos Organizacijų Centras nutarė visas Vasario 16 minėjimo metu surinktas aukas pasiųsti Altui.

Kultūros skyriaus sekretorė Stefanija Kaunelienė pranešė, kad jubiliejiniiais metais Detroito yra įtraukti šie projektai:

1. Surošti žymiųjų poetų dailiojo žodžio vakarą.
2. Surošti dainos ir šokių vakarą.
3. Pastatyti mirusių dramaturgų veikalų ištraukas.
4. Surošti žymiųjų dailininkų meno parodą meno muziejuje arba Wayne State Universitete.
5. Jei paroda vyktų muziejuje, tai tuo pat metu suruošti

dainomis eiti į vietos gimnazijas ir supažindinti jas su mūsų šokiais, dainomis, lietuvių tauta, meno turtais ir istorija.

10. Paimti 56 stoties televizijos programą, kur principinis sutikimas jau gautas, tik reikia gauti ar paruošti juosta.

Kai kurie iš tų darbų jau vykdomi. Jau parašytas laiškas Lawrence Welk, nurodant jam komp. Broniaus Budriūno adresą, kuris jam galėtų suteikti medžiagos.

Taipgi parašytas laiškas Ed Sullivanui, nurodant, kad Jadvyga Matulaitienė, mūsų būsimos tautinių šokių šventės va-

lavoms eiti į vietos gimnazijas ir supažindinti jas su mūsų šokiais, dainomis, lietuvių tauta, meno turtais ir istorija.

10. Paimti 56 stoties televizijos programą, kur principinis sutikimas jau gautas, tik reikia gauti ar paruošti juosta.

Kai kurie iš tų darbų jau vykdomi. Jau parašytas laiškas Lawrence Welk, nurodant jam komp. Broniaus Budriūno adresą, kuris jam galėtų suteikti medžiagos.

Taipgi parašytas laiškas Ed Sullivanui, nurodant, kad Jadvyga Matulaitienė, mūsų būsimos tautinių šokių šventės va-

dovė, jam galėtų talkininkauti. Jau kreiptasi į 56 ir 4-tą televizijos stotis.

Algis Rugienius kėlė mintį, kad Detroito reikėtų suruošti sporto šventę, o Algis Ambrose sakė, kad tuo metu būtų galima pristatyti buvusį žymų Detroito Lions žaidėją lietuvių Rusą. Galvojama panaudoti ir pasikalbėjimą su žymiuoju beisbolo žaidėju Jonu Jonaičiu (John Unitas).

Politinis skyrius tik pasiskirstė pareigomis ir savo planus žada aptarti sekančiame posėdyje.

Po to buvo svarstomas atsišaukimas finansų vajuos reikėjo, Informacinis skyrius turėjo paruošti du atsišaukimo projektus. Pirmą projektą paruošė Aleksandras Astašaitis tam atvejui, jei Detroito Lietuvos Organizacijų Centras sutiktų surinktas Vasario šešioliktos minėjimo metu aukas dalinti pusiau Altui ir Jungtiniam Finansų Komitetui. Antrą atsišaukimą paruošė Vytautas Kutkus tam atvejui, jei DLOC-as nutartų visas aukas skirti tik Altui.

Kadangi DLOC-as jau nutarė visas aukas skirti tik Altui, todėl buvo svarstomas tik antrasis projektas.

Svarstant šį projektą daugumas prezidiumo narių pasisakė, kad atsišaukime nereikia minėti, jog Detroito Lietuvos Organizacijų Centras nesutiko pavesti Jubiliejinių Metų Komite-

tui Vasario 16 minėjimo pravedimą. Taipgi daugumas narių pasisakė, kad reikia sušvelninti šį išsireiškimą: "Taip pat Detroito Lietuvos Organizacijų Centras nesutiko Vasario 16 minėjimo metu surinktas aukas dalinti pusiau: Altui ir Jungtiniam Finansų Komitetui ir nutarė visas aukas persiųsti Altui. Pats Altas, nors jo atstovai įeina į Jungtinį Finansų Komitetą, nėra bendradarbiavimo keliu ir Alto skyriams įsakė Vasario 16 minėjimo metu surinktas aukas persiųsti Alto Centro Valdybai. Taipgi Detroito lietuvių žiniai pranešame, kad iš 1967 metų Vasario 16 minėjimų metu surinktų aukų, Altas dar nedavė nei vieno cento Vliukui".

Atsišaukimo sušvelninimą buvo įgaliojtas ir sutiko padaryti dr. Adolfas Damašis.

V. Kutkus

ISIGIJO DAUGKARTINĮ LOPŠĮ

Railienė pasiūkusi savo vyrą Maikį pasakė, kad jis duotų pinigų, ji eisianti naujo lopšio pirkti.

"Kam tau reikalingas naujas lopšys?" norėjo žinoti Maikis. "Lg tu nežinotum, kad turime 15 vaikų", atsakė ji, "tokį skaičių besupant senasis lopšius yra visiškai pasibaigęs".

"Gerai, jau gerai", tarė duodamas pinigų Maikis, "ber, žinrėk, šį kartą pirk tokį, kurs ilgiau tvirtų!"

JUST THE HAIRDO
MARY-PAT COIFFURES
Two locations:
5524 So. HALSTED ST. — Telef. HU 7-1555
All occasion Cards at Halsted St. shop.
2521 WEST 63rd STREET — Telef. 778-3024
Complete Beauty Service
HOURS: Tuesday, Thursday, Friday 9 — 9
Wednesday — 9 — 6
Saturday — 9 — 4:30.

Highest Rates on Savings

At Standard Federal Savings your savings earn at the highest rate paid by any savings institution in Chicagoland.

4³/₄

PER ANNUM, CURRENT RATE

PASSBOOK SAVINGS

Earnings are added and compounded four times a year. 4.75% compounded quarterly is 4.83%. Build your savings with a passbook account. Develop the habit of saving regularly.

5¹/₄

PER ANNUM

6 MONTH CERTIFICATES

Issued in minimum amount of \$10,000 and larger amounts in multiples of \$1,000.

SAFETY ASSURED

Your savings are protected by our great strength in Reserves, our sound assets, our careful operating policies and by insurance of accounts to \$15,000 by The Federal Savings and Loan Insurance Corporation, a Permanent Agency of the U.S. Government.

Passbook Savings in by the 10th of the Month Earn from the 1st.

ASSETS OVER \$122,000,000.00
RESERVES and SURPLUS OVER \$10,500,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS

4192 Archer Avenue • Chicago, Illinois 60632 • Phone VI 7-1141

OPEN MON. and THURS. 9 to 8, TUES. and FRI. 9 to 4;
SAT. 9 to 12 Noon; WEDNESDAY—CLOSED

Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.

JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Parduedami iš naujų modelių namų baldai 30% iki 50% nuolaida, televizijos, šaldytuvai, skalbimo mašinos, virimo ir šildymo krosnys. Galima pirkti išimokėtinai. Aptarnauja lietuvis

BEN GRIGONIS
6151 So. HALSTED STREET. TEL. TR 3-0086
Yra vieta mašinoms pasistatyti.

Kai žurnalistai kratosi žurnalisto vardo

Dialogą su St. Juškėnu tęsiant

J š. m. sausio 4 d. Naujienose tilpusį Stasio Juškėno straipsnį, pavadintą "Ar ne per daug Čikagoje žurnalistų?", jau atsiliepė kolegos Jonas Vaičiūnas ir Antanas Gintneris. Kadangi kolegos St. Juškėno straipsnis gimė iš mano rašinio ("Žurnalistų Sąjunga turi gražius planus", Naujienos, 1967.XII.11) didesnės citatos, tai būtų nuodėmė ir man pačiam nereaguoti.

Kad St. Juškėnas yra sąžiningas ir rimtas spaudos bendradarbis, arba, atsiprašau, žurnalistas, tai įrodė ir jo polemikos būdas. Jis galėjo, dažnų polemizatorių pavyzdžiu, išsipešti vieną kitą sakinį, ar ir kelius paskirus žodžius, savo "Tiesai" įrodyti. Bet jis pacitavo visų pokyrių, nieko nesužadodamas. Ta citata, man regis, jį labai apsunokino, tiesiog įklampino. Bet, ką gi, kiekvienas turime savo užsąmąsias.

Viskas, kaip matėte, dėl vardo. Vieniems Lietuvių žurnalistų sąjunga ir magiškas titulas — žurnalistas, tiesiog kvepia ir šildo, kitiems — išsukia linksmą, karčią, arba ironišką šypseną. St. Juškėnas yra prie apkartusių. Jis spaudoje bendradarbiauja nuo 1925 metų, bet nerdrįsta priklausyti prie apkartusių. Jis spaudoje bendradarbiauja nuo 1925 metų, bet nerdrįsta priklausyti prie apkartusių. Jis spaudoje bendradarbiauja nuo 1925 metų, bet nerdrįsta priklausyti prie apkartusių.

Dėl vardo, štai ką atsakysiu. Kai prieš septynerius šešerius metus Detroito basiais sunkiais lipdėme LŽS skyrių, tai tuose "steigiamuosiuose" susirinkimuose kaip tik ir buvo pasivadavimo reikalas pats opiausias. Bu-

vau vienas iš tų, kurie galvojo labai panašiai į St. Juškėną. Su mažiausia dviem kitais, kurių pavardžių, neatsiklausęs, čia neroriu minėti, protestavome ir siūlėme "kuklesnius" pavadinimus. Ne kartą spaudoje (Naujienose) "žurnalisto" vardu neritarimą esu pareiškęs. Reikalas buvo atiduotas balsavimui. Laimėjo "žurnalistininkai", įtikinę daugumą, kad tai laisvosios Lietuvos tradicijų tęsimas ir t. t. Mums, kurie vardu bodėjome, liko du pasirinkimai: įsikūrusį LŽS skyrių nestoti; arba, įstojus, paklusti daugumos valiai.

Vienas iš tų protestantų ir nerįstojo. Kitas, vėliau, dėl kitų priežasčių, pasitraukė. Apdėmėjęs ir konstatavęs, kad visa širdis priklauso rašinėjimui, ir kad priklausymas LŽS sąjungai nežada nieko blogo, bet galbūt, gali šį tą gero duoti, aš pasilikau. Šitaip, iš Dievo malonės, esu žurnalistas. Kad iš Dievo malonės, tai šiame straipsnyje dar patvirtinsiu vėliau. Žurnalistais laikau, ta lietuviškąją prasmę, ir A. Gintnerį, ir St. Juškėną, ir J. Vaičiūną ir ne trisdešimtį, o bent šimtą trisdešimtį Čikagoj gyvenančių plunksnos kolegų, didele dalimi užpildančių Draugą, Laisvąją Lietuvą, Laiskus Lietuviams, Naujienas, Sandarą, gal dar keletą periodinių ir neperiodinių leidinių.

Žurnalizmas — profesija? Ak, beveik nesąmonė! J. Vaičiūnas nuo St. Juškėno LŽS švelniai begindamas, teisingai išsivijęs aplinkybes, kur, girdi, profesionalizmas nyksta. J. V. papildydamas drįstu tvirtinti, kad nepriklausomoje Lietuvoje ir daugelyje kitų kraštų, žurnalizmas kaip profesija beveik neegzistavo. O, žinau, žinau, jūs galite paklausti: kaip su redakcijų žmonėmis, kaip su užsieniu siunčiamais korespondentais? Atsa-

kysiu klausimu: kiek tokių būvo? Kokį periodikos puslapius užpildančių procentą jie sudarė? Net, galima klausiti toliau, kokį Lietuvos žurnalistų sąjungai priklausančių procentą? Yra čia, Detroito, ne vienas su Lietuvos ŽS pasais. Jie, tiesa, gauro davė po 8 ar 10 centų už eilutę, bet jie dirbo ir kita darba, tiesioginį, garantuojantį pastovų pragyvenimą visam amžiui, ne pagal redaktorių ūpą. Ir jie man pasakoja, kad LŽS priklausančių tarpe būvę visokių, nuo provincijos valdininkėlio, iki ministerio. Apie kokį gi profesionalizmą St. Juškėnas kalba? Net ir turtingiausiose kraštuose didžiausią spaudos procentą pripildė mėgėjai, kaip ir mes. Jiems, tiesa, pamoka tie laikraščiai, kurie turi iš ko. Bet ne visi, ir ne visiemis. Viena, ką jiems parūpina, tai spaudos kortelės, suteikiančias truputį privilegijų ir gal truputį garbės. Toliau, pagal St. Juškėno logiką, tai John F. Kennedy nebuvo prezidentu, nes neėmė algos. Jei neklystu, ne Robert Mc Namara, kaip gyvybos ministeris, algos neėmė. Prie kokių nesąmonių galima prieiti!

St. Juškėnui labai knietėjo pasakyti, kad žurnalistas, kaip profesionalas, turi turėti ir diplomą. Kažkas kažkada taip jau yra sakęs. Pakartosiū, ką kažkada kažkam sakiau. Jeigu kitiems, apsigimusiems su talentu, atitinkama mokykla yra būtina (pav. muzikams, dailininkams), tai lietuviškos raštijos atstovams ji ne tik nebūtina, bet ir nereikalinga. Mano nuomone, lietuviškas žurnalistas ar publicistas yra tikras rašytojo pusbrolis, St. Barzdukas gal pasakys — "pusrašytojis". Kiekvienas laisvąją rašą, redakcijų neparpomas, mūsų žurnalistas į savo raštus įdeda nemažai fantazijos ir... beletristas, arba Kazimierų kapinių gynėjų sueigas, kažkam kažkur koją pastačius, galėtų į nieką pavirsti? Reiktų labai kvailo redaktoriaus, kuris prašytų St. Juškėną parašyti apie širdies perkėlimą iš vieno žmogaus krūtinės į kitą, nes tokiu prašymu pats redaktorius pasirodytų "niekas, visiškai niekas". Tačiau, jeigu, sakysim, dr. A. Maciūnui labai sudėtingą operaciją atlikus, St. Juškėnas būtų pasiūstas su juo interview padaryti, tai, jei tik daktaras kooperuotų, gautume visiškai gerą ir labai įdomų reportažą. Panašių pavyzdžių galėčiau duoti dešimtimis, kur St. Juškėnas, A. Gintneris, J. Vaičiūnas ar šių eilučių autorius su savo reportažais, interview'ais, įspūdių aprašymais, korespondencijomis ir t. t., jei ir nepriilygtų didžiųjų Amerikos dienraščiu talentams, tai jau joku būdu ir "nieku, visiškai nieku" nepasidarytų.

Dar kartą grįždamas prie spaudos bendradarbių pavadinimo manyčiau, kad ateityje jį būtų galima ir pakeisti. Bet pakeisti galėtų tik sąjungos nariai, nepaprasto suvažiavimo metu. Iš vidaus pakeisti galima viską, įskaitant ir įstatus, ir konstitucijas, ir vardą. Kad, pav. laik-

čia rašė beletristas. Ir labai gėžiai, beveik lyriškai! Kada te-tirvinai burbuliuoja, kada jie kiaušinius deda, kelias savaites trunka perėjimas — man, skaitytojui, nei šilta, nei šalta, jei, žinoma, straipsnis nebuvo skirtas tetervinam ir lakštingalom aprašinėti, o tie paukščiai atsitiktinai tarnavo tik kaip rašytų atsiminimų apie Vilniaus laikus bei vaikystę papuošalas. Antroje citatoje klaida jau rimtesnė, nes kas nors, rašydamas istoriją, neduok Die, parašys apie Voldemaro kalbą per nesamą radiją. Bet, iš kitos pusės, tokias baisias klaidas padaro ir Huntley-Brinkley žinių fabrikas ir eilė visokių kitokių kolumnistų. O jau ko tik reporteriai bepriskelbė apie Detroito negrų riaušes, tai baisu ir beminėti. Ir tai ne kokie lietuviški neapmokami nabagėliai, o iš to duona valgančys.

St. Juškėnas davė ryškų pavyzdį dviejų inžinierių ir vieno "inžinieriaus", kaip galima pavirsti visiškai nieku. Pavyzdį ėmė iš gyvenimo. Galime tokių pavyzdžių ir patys susikurti. Įsivaizduokime save vadinantį garsiu chirurgu, atvestą prie operacijos stalo. Arba pretendentą į svetimų kalbų žinovus, susidūrusį su tikru kalbų žinovu. Yra pasauly visokių sukčių, pušiai netinka spaudos bendradarbiams kludyti. Kaip, sakysim, pats St. Juškėnas, sugebąs sklandžiai ir vaizdžiai surašyti ilgiausiu reportažais iš pasienio policininko nuotykių, apie lietuviškas dainų bei tautinių šokių šventas, apie operų pastatymus, negrų riaušes, arba Kazimierų kapinių gynėjų sueigas, kažkam kažkur koją pastačius, galėtų į nieką pavirsti? Reiktų labai kvailo redaktoriaus, kuris prašytų St. Juškėną parašyti apie širdies perkėlimą iš vieno žmogaus krūtinės į kitą, nes tokiu prašymu pats redaktorius pasirodytų "niekas, visiškai niekas". Tačiau, jeigu, sakysim, dr. A. Maciūnui labai sudėtingą operaciją atlikus, St. Juškėnas būtų pasiūstas su juo interview padaryti, tai, jei tik daktaras kooperuotų, gautume visiškai gerą ir labai įdomų reportažą. Panašių pavyzdžių galėčiau duoti dešimtimis, kur St. Juškėnas, A. Gintneris, J. Vaičiūnas ar šių eilučių autorius su savo reportažais, interview'ais, įspūdių aprašymais, korespondencijomis ir t. t., jei ir nepriilygtų didžiųjų Amerikos dienraščiu talentams, tai jau joku būdu ir "nieku, visiškai nieku" nepasidarytų.

Dar kartą grįždamas prie spaudos bendradarbių pavadinimo manyčiau, kad ateityje jį būtų galima ir pakeisti. Bet pakeisti galėtų tik sąjungos nariai, nepaprasto suvažiavimo metu. Iš vidaus pakeisti galima viską, įskaitant ir įstatus, ir konstitucijas, ir vardą. Kad, pav. laik-

(Nukelta į 5 psl.)

Po LF Tarybos posėdžio pasikalbėjimas su spaudos ir LTV atstovais. Iš kairės: Dr. J. Valaitis, inž. V. Naudzius, J. Janušaitis, A. Pužauskas, S. Rauckinas, Dr. G. Balukas, Dr. A. Razma, A. Reklaitis, inž. V. Kutkus ir Dr. F. Kaunas.

LIETUVIŲ FONDO POSĖDIS

Sausio 21 d. dr. A. Razmos bute, Joliet įvyko neeilinis Lietuvių Fondo Tarybos posėdis, po kurio LF vadovybė pasikalbėjo su spaudos atstovais apie svarbius Fondo reikalus. Posėdyje be čikagiečių fondo vadovų dalyvavo iš Detroito inž. V. Kutkus ir dr. J. Kazickas iš New Roshelle, N. Y.

Dr. G. Balukas savo įžanginiame žodyje prisiminė svarbius lietuviams šiuos metus, kada sukanka 50 metų nuo Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo. Jūs ruošiamasi tinkamai paminėti ir Lietuvių Fonde. Geriausias paminėjimas būtų, jei šiais metais būtų sunestas į fondą tas išgarsinatus milijonus dolerių. Blaičiai ir praktiškai galvojant, gal milijono ir nepasieksime, tačiau tvirtai tikime peržengti pusę milijono skaitlinę. — kalbėjo dr. Balukas.

Dr. A. Razma patvirtino dr. Baluko žodžius, kad fondo vėjus kai kur labai gerai eina. Paminėjo Detroitą ir Clevelandą.

Toliau kalbėjo vykdomasis fondo valdybos vicepirmininkas A. Reklaitis, dr. B. Poškus ir kiti.

Šiuo metu Lietuvių Fondas turi virš 400 tūkstančių dolerių. Maždaug pusė tos sumos yra laikoma lietuviškuose bankuose, o kita pusė investuota. Iki šiol investuoti pinigai davė labai gerą palūkanų — iki 19%. Kartu su bankų palūkanomis, visas kapitalas neša apie 13% palūkanų. Praėjusiais dviem metais Lietuvių Fondas išdalino lietuvių kultūros reikalams 20 tūkstančių dolerių, o per savo gyvavimo laiką nuo 1962 metų išdalinta jau 39,700 dolerių.

Šiuo metu fondo vadovybė pradėjo platinti pirmąjį seriją jubiliejinių medalių, kuriuose sidabre įkalti trijų Lietuvos prezidentų biustai: A. Smetonos, A. Stulginskio ir K. Girniaus. Medalio išleidimo tikslas buvo trejopas: atžymėti Lietuvos valstybės atkūrimo 50 metų sukaktį, išgarsinti Lietuvos vardą laisvajame pa-

saulyje ir sudaryti LF pajamų. Sekanti medalių serija bus skirta Lietuvos valstybės įkūrėjui karaliui Mindaugui ir trečia — Vytautui Didžiajam. Medalius gamina JAV Philadelphia bendrovė Franklin Mint, nors buvo susirašinėta su V. Vokietijos, Šveicarijos, Japonijos bendrovėmis. Medalių gaminimą finansuoja dr. B. Poškus, duodamas pradinį kapitalą. Iš medalių gauto pelno pusė bus padėta į Lietuvių Fondą, o pusė siūdoma palikti tolimesniems užsimojimams finansuoti. Medalis visuomenėi bus pardavinėjamas po 10 dolerių. Ypatinai Lietuvai nusipelnusiems asmenims medaliai bus įteikiami, kaip LF dovana. Tuo tikslu galvojama nedidelį skaičių medalių nukalti iš aukso. Šiais LF medaliais susidomėjimas yra ir Kanadoje bei kitose laisvojo pasaulio valstybėse.

SKAITYK "NAUJIENAS" - JOS TEIKIA GERIAUSIAS, TEISINGIAUSIAS ŽINIAS

Posėdžiui pasibaigus: iš kairės, sėdi: Dr. V. Šimaitis, S. Rauckinas, Dr. J. Kazickas, ponis E. Razmienė, Dr. Balukas, A. Reklaitis, Dr. A. Razma; stovi: inž. V. Naudzius, Dr. J. Valaitis, inž. V. Kutkus, Dr. F. Kaunas, Dr. K. Ambrozaitis, R. Daras, Dr. P. Kisielius, Dr. S. Poškus, A. Motuzas ir J. Bagdanavičius.

Jubiliejinis Vasario 16 minėjimas

PROGRAMOJE ISKILMINGA AKADEMIJA

dalyvaujant aukštiems amerikiečių pareigūnams ir JULIAUS GAIDELIO KANTATA

"KOVOTOJAI"

Žodžiai St. SANTVARO
Išpildo "DAINAVOS" ansamblis
vadovaujamas dirigento P. ARMONO
Solistai: D. STANKAITYTĖ
A. VOKETAITIS
A. PAVASARIS ir
Simfoninis orkestras

VIETA: Civic Opera House, 20 N. Wacker Drive.
LAIKAS: Vasario 18 d. 3 val.

BILIETAI nuo 3 iki 10 dol. gaunami
"Marginiuose", 2511 W. 69 gatvė.

RENĖJAI: Čikagos Lietuvių Taryba.

GAIDOS MUZIKAMS IR DAINININKAMS

"NAUJIENOSE" GALIMA GAUTI ŠIAS LIETUVIŠKŲ DAINŲ GAIDAS PIANUI:

1. Rinkinyje lietuviškų liaudies dainelių ir šokių, 16 psl. Rinkinyje yra šios dainos ir gaidos:

1. Tegu giria šlamčė,
oša, fra-ta-la	8. Aguanėlis
2. Suktinis I	9. Vakar vakarėj
3. Suktinis II	10. Augin tėvas
4. Kokietka	11. Meilės valsas
5. Padispanas	12. Siuntė mane motinėle
6. Vengerka	13. Cigonai
7. Klumpakojis	14. Pelėda
	15. Noriu miego

Šis gaidų rinkinys kainuoja tik \$1.00.

2. Salomėjos Čerėnės DAINOS LIETUVAI, 18 psl. Šiame rinkinyje yra:

1. Lietuvos laukai	4. Rauda
2. Kada girdžiu aš dainą	5. O tėvyne manoji
3. Klajone	6. Šių metų maldė

Šis rinkinys kainuoja \$2.00.

3. Stasio Šimkaus DAINOS, piano vienam balsui, 8 psl.

1. Plaukia sau laivelis	3. Kur bakūžė samanota
2. Ramyliėjau vakar	4. Ant marių krantelio

Šis rinkinys kainuoja \$1.00.

Šiuos gaidų ir dainų rinkinius galima gauti NAUJIENOSE. Jei atsiųsite čekį arba Money Order'ą už gaidas ir pridėsite 25 centus persiuntimo išlaidoms, tai pasiūsiame jas paštu. Čekius prašome išrašyti NAUJIENOMS ir pasiūsti tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILLINOIS

INVEST IN UNIVEST

PELNINGAS IR SAUGUS BŪDAS TAUPYTI

Nuo spalio 1 dienos mokame

4 ³/₄ %

metinius dividendus investavimo sąskaitoms

Terminuoti santaupy laktelai (certificates) neša 5 1/4%.

UNIVERSAL SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

1800 S. HALSTED STREET
CHICAGO 8, ILL.
Phone HY 4047-1-3070

Universal Investment Share Account

Visos sąskaitos iki \$15,000.00 apdraustos JAV vyriausybės agentūroje.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

Entered as second-class matter March 7, 1914 at the Post Office at Chicago, Ill., under the Act of March 3, 1879.

Subscription Rates:	
In Chicago \$16.00 per year, \$8.50 per six months, \$4.50 per 3 months. In other USA localities and Canada \$14 per year, \$7.50 per six months, \$4.00 per three months.	
10 cents per copy, 10 c. on Saturday	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestčiuose	
metams	\$16.00
pusei metų	\$8.50
tris mėnesiams	\$4.50
vienam mėnesiui	\$1.50
Kitose JAV vietose:	
metams	\$14.00
pusei metų	\$7.50

NAUJIENŲ OFISAS ATDARAS KASDIEN, IŠKYRUS SEKMADIENIUS, NUO 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadienis — iki 12 val.

Kubos diktatorius ir Maskva

Kubos diktatorius Fidel Castro savo geradariams atsiųgina taip, kaip anas neraliuotas gyvūnas, kuris maitinamas kanda į ranką.

Tuo geradariu yra Maskva, kuriai Kubos "maitinimas" jau atėjo milijonus ir milijonus dolerių. Be Maskvos paramos Kuba jokiū būdu nebūtų galėjusi išsilaikyti. Pats Fidel Castro irgi būtų buvęs pasiūstas šūnims sėko pianti, jei Maskva nebūtų jo protegavusi.

Savaime suprantama, jog Maskva rėmė Castro ir siuntė visokias gerybes Kubai ne kokiais humanistiniais sumetimais, bet turėdama visai aiškius išrokavimus. Jai rūpėjo įsitvirtinti Kuboje, sudaryti ten karinę bazę.

Koks buvo tos bazės tikslas, šiandien niekam nėra paslaptis. Visi atsimena tą siaubingą krizę, kai 1962 m. paaiškėjo, jog Maskva atgabeno į Kubą atominę raketą ir ten baigė įrengti sudėtingus prietaisus, iš kurių būtų galima tas raketas paleisti. Ir paleisti jas į Amerikos miestus!

Kai visa tai paaiškėjo, tai buvo susidariusi tokia šurpulinga įtampa, jog atrodė, kad bile valandą tarp Amerikos ir Sovietų Sąjungos gali kilti atominis karas. Kaip žinia, Amerika paskelbė Kubai blokadą. Tarp Maskvos ir Washingtono visą laiką veikė vadinamoji "karštoji linija", atseit, pokalbis tarp prezidento Kennedy ir Chruščiovo.

Kurį laiką Chruščiovas smarkavo, bet pagaliau atvėso ir sutiko raketą iš Kubos atsifinti, pasiūstus raketų specialistus atšaukti ir raketoms leisti įrengimus išgriauti.

Po tos nelemtosios krizės pasibaigimo Maskva vis dėlto Kubos neapleido ir priglaudė, kaip sakoma, po savo sparnu, aprūpindama ją maisto produktais (ypač kviečiais), nafta ir kitais dalykais. Tas malonumas, kaip spėjama, Maskvai kas dieną kainavo vieną milijoną dolerių!

Na, ir kaip atsiseis Fidel Castro? Kokį dėkingumą jis parodė Maskvai?

Ne tik jis jokio dėkingumo neparodė, bet buvo tiek įžūlus, jog visai atvirai pradėjo kritikuoti Maskvos politiką.

Iš pradžių toji kritika buvo palyginti santūri. Tačiau ilgainiui ji darėsi atšresnė, įžulesnė. Prieš porą mėnesių jis drįso pareikšti, jog Maskvos valdovai yra nukrypę nuo marksizmo - leninizmo, kurį praktikuo-

Kalifornijos gubernatoriaus Reagan privačios žemės mokesčių klausimas

LOS ANGELES, Calif. — Praeitais metais gubernatorių rinkimuose pradėdamas buvęs filmų ir televizijos vaidintojas Ronald Reagan per savo propagandos štabą paskelbė, jog Kalifornijos gyventojai yra per daug mokesciai apkrauti. Ir jis pats, Mr. Reagan, iš gubernatoriaus algos negalėsias žemės mokesčių mokėti. Kalifornijos gubernatoriaus dabartinė alga yra \$44-000 metams neskaitant reprezentacinių išlaidų. Mr. Reagan už Los Angeles apskrityje turimas nuosavybes mokesčių mokėdavo \$9,412 metams. Tad, per daug mokesčiais apkrautas, kaip jo atstovai kalbėjo, Mr. Reagan pardavė 236 akrus žemės su jo jimo arkių auginimo būniu už \$1,930,000.

Rinkiminėje agitacijoje žadėjo Mr. Reagan mokesčius sumažinti, kai būsiąs išrinktas gubernatoriumi. Tačiau mokesčių nesumažino, bet padidino, kaip kad besipleitę valstybės ūkis, kaip besitrėjanti infliacija reikalauja. Dėl padidėjusių mokesčių žemė dauginą nesudėjęs, kaip kad dažnokai čia iš vietinių laikraščių sužinome apie

žanti tik Kuba. Dar labiau tai pabrėžė šiomis dienomis įvykusioje Havanoje konferencijoje, į kurią buvo pakviesti daugiausia Castro šalininkai.

Skirtumas tarp Castro ir Maskvos daugiausia pasireiškė dėl Lotynų Amerikos. Castro stoja už "kėlimą revoliucijos" Lotynų Amerikos valstybėse, kur jis siūnia savo agentus, kad jie ten vestų partizaninį karą. Pagal Castro tikro revoliucionieriaus užduotis yra "kelti revoliuciją".

Kadangi Maskva tokiam teroristiniam veikimui nepritaria ir net palaiko su kai kuriomis Lotynų Amerikos valstybėmis gana pakenčiamus santykius, tai Castro ją smerkia. Girdi, tai esanti išdavytė, nukrypimas nuo marksizmo - leninizmo.

Nepasitenkino jis net ir tuo. Štai šiomis dienomis iš Kubos komunistų partijos jis pašalino Anibal Escalante ir kitus aštuonis komunistus. Ne tik juos pašalino, bet ir paskelbė, kad jie bus teisiami kaip išdavikai! Tiek Escalante, žymus Kubos komunistas, tiek kiti aštuoni nusikalto tik tuo, kad jie visą laiką laikėsi Maskvos linijos ir nepritarė Castro politikai "eksportuoti" kubišką komunizmą į kitus kraštus.

Pašalindamas Maskvos šalininkus iš komunistų partijos ir juos kaltindamas išdavyste, Castro tiesiog spiovė Maskvos valdovams į veidą, netiesiogiai ir juos pavadindamas "revoliucijos išdavikais".

Kaip sakoma, dabar eįimas priklauso Brežnevui ir Kosyginui. Ar jie drįs tą nedėkingą ir neraliuotą Havanos sutvėrimą suvaldyti ir visiškai atitraukti ranką, kuri jį maitino ir palaikė?

Vyrauja nuomonė, kad Maskvos valdovai "nusišluostys" apsiplautą veidą ir susilaikys nuo kerštavimo. Maskva per daug yra įsivėlusį į Kubą, kad galėtų dėl Castro įžeidinėjimų nuo jos atsižadėti.

sinaiskinti, kodėl Malibu kalnuose turima pono Reagan žemė per pigiai įkainuota ir per mažai mokesčiai nustatyti?

"Subpoena" peržvelgęs gubernatorių Reagan pakilo iš posėdžių salės ir pasekė tą raštą įteikusį mokytoją Stevens. Gubernatorių Reagan kreipėsi į mokytoją Stevens, tardamas, jog "subpoena" įteikdamas Mr. Stevens padaręs pigų politinį "triką". Mokytojas Stevens gubernatoriui Reaganui atsakė, jog taip pat esąs pigus žygis, kad Mr. Reagan pasekė jį ir taip paskakė.

Mokytojas Stevens, kurs dirba San Marino aukštesniojoje mokykloje, sako, jog be parduotų 236 akru Mr. Reagan Malibu kalnuose prie Los Angeles dar turi du "sklypus" — vienas 40 akru, kitas 14 akru. Žemės kainą laisvoje rinkoje ten siekianti \$8,000 už akru, tačiau mokesčiais apskaičiuoti Mr. Reagano žemės tesanti įvertinta \$400 už akru. Tad Mr. Stevens ir padarė teisinį žygį, kad Mr. Reagan pasinaiskinti, kodėl jo mokesčiai taip ne pagal žemės vertę apskaičiuoti?

Mokesčių nustatymo apeliacinę komisiją (Assessment Appeals Board) Mr. Reagano mokesčių klausimas buvo svarstomas sausio 24 ir 25 dienomis. Mr. Reagan ir jo žmona tomis dienomis buvo Los Angelėje, bet į mokesčių svarstymo komisijos posėdį neatvyko. Jį atstovavo advokatai. Savo advokatą buvo atsiuntusi ir "Fox Realty Corp.", kuri praeitų metų pabaigoje nupirko 236 akrus iš Mr. Reagan už milijoną, beveik dviejų milijonų dolerių, sumą. Advokatų turėjo ir mokytojas Stevens.

Mr. Reagan advokatų buvo aiškinama, jog jis, kaip gubernatorių, dabar gyvena Kalifornijos sostinėje Sacramento mieste, keli šimtai mylių nuo Los Angeles, tad Mr. Reagan pagal įstatymą neprivalo asmeniškai į komisijos posėdį atvykti, nors jam ir įteiktas įsakymas — "subpoena". Mr. Stevens įrodė, jog Mr. Reagan be žemės turi ir rezidencijas Los Angeles apskrityje, jis yra tos apskrities gyventojas, jis čia per rinkimus balsuoja, tad "subpoena" yra teisrio pagrindo.

Mokytojas Stevens įrodinėjo, jog Malibu kalnuose Mr. Reagano žemė įkainuota apmokėtinumui \$7,500, bet turėtų būti įkainuota \$87,500 ir nuo tos sumos imami mokesčiai, nes Mr. Reagano žemė pagal rinkos kainą esanti verta \$350,000. Maž, mokesčių komisija, įvertinusi rinkos kainą nuosavybę, tik jos 25% ima mokesčiais apskaičiuoti. Mokytojas Stevens įrodinėjo, jog panašių nuolaidų Mr.

Reagan buvo gavęs ir tai žemė, kurią jis praeitais metais pardavė beveik už du milijonus.

Be abejo, prabūti turėjo ir pats apskrities mokesčių inspektorius arba asesorius Philip E. Watson. Jis mokesčių apeliacinę tarybą pareiškė, jei Mr. Reagano žemė turėtų būti perkainuota, tai reikėtų perkainuoti dar apie 100,000 akrių esančių Los Angeles supančiuose kalnuose ar kalvose. Į tą šimtą tūkstančių akrių įeina be Mr. Reagan žemės "sklypai" tokių filmų ir televizijos magnatų, kaip Bob Hope, Marlon Brando ir Jack Benny—Paramount Sportsmen's Ranch ir kt.

Asesorius Watson pasisakė, jog mokytojas Stevens yra "trečia šalis" — nei jis tuose kalnuose žemės turi, nei jis turi parduoti mokesčių įkainavimą tikrinti, — tad toks jo klisimasis į mokesčių apskaičiavimą esąs "pavoingas". Tačiau Mr. Stevens remiasi piliečių teisėmis — pastebėjus ką neaiškiaus, siekti išaiškinimo — reiskia peticiją arba paklausimą, yra jo teisė.

"Fox Realty Corp.", kuri yra skyrus garsiosios filmų bendrovės "20th Century-Fox", per savo advokatą įrodinėjo, jog 236 akriai žemės, kuriuos bendrovė beveik už du milijonus pernai nupirko, rinkoje tiek nebuvo verti. Bendrovė misteriai Reaganui tiek sumokėjo, nes minimos filmų kompanijos žemė turėjo ežę su Reagano žeme, tad "Fox" kompanija, kaip už jai labai paranki ir reikalinga žemė, nepagalėjo aukštos kainos. Esą, toji pati kompanija siekianti iš Mr. Reagano nupirkti ir kitus 54 akrius žemės, siūlydama net po aštuonis tūkstančius už akru, nors mokesčių inspekcija tėra įkainavusi apmokėtinumui po 400 dolerių akru. Gi joks kitas pirkėjas už Mr. Reagano žemę tokios kainos nepasifilytų.

Mokesčių apeliacinės komisijos, po tokio "Fox" kompanijos prisipažinimo, kad ji tik ypatingose slygose tiek moka ponui Reaganui už jo žemę, mokytojas Stevens reikalavimas ir "subpoena" skaitoma "supliuškė". Tačiau ar tuo byla baigsis, nežinia, nes mokesčių apeliacinės komisijos nutarimai gali būti skundžiami teismui.

Kaip bebūs, bet jau viena tiesa pasitvirtino: jei kam Dievas duoda, tai ir dribtelėja. Arba: — velnias "bagotam" dar ir į košę šio to... įdeda. Minima bylą iškelus, viešumon išnešta, jog milijoninės vertės nuosavybės tik tūkstančiais įvertinamos ir surandami paragrafai ir įstatymai išaiškinimui, jog pasielgta labai sąžiningai ir teisingai. Iš Chicagos skerdyklos arba

"stockyardai" išbėgiojo — ne tik už miesto, bet ir į kitas valstybes. Mėsos apdirbimo fabrikai įsteigti arčiau, kur gyvulių bandos ganosi.

Apie Los Angeles ir senąjį Hollywoodą buvusios filmų bendroves su plačiais filmavimo laukais, miškais ir krūmais atsidūrė miesto zonoje, kai miestas išaugo. Žemė pabrango. Ir štai toji pat "20th Century-Fox", turėjusi tarp Los Angeles ir Santa Monica miesto puikius filmavimo laukus ir krūmus, juos pardavė ir čia įsteigtas naujas modernus miesto centras su prabangiais viešbučiais ir prekybomis. Tai "Century City". Tačiau filmų bendrovės nori pasilikti Hollywoodą.

Numatydami Los Angeles miesto augimą įvairių bendrovių žmonės ir paskiri filmuose pralobę aktoriai pirkosi apie Los Angeles esančiuose kalnuose žemes, laukdami jų pabrangimo. Hollywoodo kalvose, kurios priklauso filmų bendrovėms ar atskiriems žmonėms, nuo seniai atliekami įvairūs filmų veiksmai. Ir mūsų mirusis režisierius Gasparas Velicka, kai čia gyvenamas darbininku dirbo filmų bendrovėje, nekartą vaizdinę galį yra pasakojęs, kaip jis per dieną vaikščiojo Hollywoodo kalnuose, lazda žemę dauždamas. Vaikščiojo jis ne vienas, bet šimtai žmonių. Jie iš krumokšnių ir bruzgynų baidė gyvates, kiškius ir net stirnukes. Gi paskui tuos šimtus vyrų sekė gražuolės, filmų režisieriai, operatoriai ir t. t. Kaip Gasparas Velicka pasakojo, tie šimtai darbininkų paruošia filmavimui lauką, kad neliktų kiškių ir kitų "sutvėrimų" filmui parinktame plote, kad vaizduojamas gamtos gyvūnai neišgąsdintų ir filmą nesugadintų.

Mokesčių ginčė minima Mr. Reagan, Kalifornijos gubernatoriaus, privati žemė yra vertinga filmų pramonei.

J. Klauseikis

PAGARBA EUGENIJAI BARŠKETIENEI

— Esi didelės garbės verta už energiją, drąsą ir narsumą, kad galėjai išpildyti savo troškinį ir palengvinti ne vien savo, bet ir savo artimųjų širdgėlą.

Net visiems katalikams pasidarė lengviau ant širdies, kad galėjote palaidoti po senovės, užgoštiname karste, o ne skardiniame, kur velionis įkšamas kaip į maišą, o vėliau įdedamas į cemento dėžę.

Linkiu ponai pasistengti ir kitiems padėti. Tikiu, kad visi katalikai džiaugėsi Tamstos laimėjimu. Mary Frank, Lake Villa, Ill.

M. GELZINIS

Mortensenu nebaigtasis veikalas apie Mažąją Lietuvą 19

1252 — spalio 16 d. aukštąs Ordino pareigūnas Eberhard von Seyne, vadovaves Klaipėdos pilies steigimą, grįždamas iš Klaipėdos į Rygą, aplankė Kuršo vyskupą Heinrichą. Abudu žmogūdziai labai džiaugėsi gerai pasisekusiu Klaipėdos pilies steigimu. Vyskupas tą pačią dieną deklaravo trijų bažnyčių steigimą Bihavlenko krašte (Bi have lank - Am Haffe entlang - išilgai marių). Numatytų bažnyčių dvasiškaiai, kol bažnyčios bus pastatytos, turėjo gyventi Klaipėdos pilyje, Sembritzki, Stadt... p. 17, 18.

1253 — vasario 8 d. vyskupas ir Ordinas dalino Klaipėdos pilį ir Klaipėdos būsimam miestui numatytus plačius plotus. Vyskupas gavo 1/4 pilies ir miesto plotų, Ordinas 3/4. LUB I, 215.

1253 — balandžio 5 d. vyskupas ir Ordinas dalino tokiame pat santykiu (1/4 vyskupiui, 3/4 Ordinui) visą pietų Kuršą, t. y. kraštus į pietus nuo Bartuvos. LUB I, 327.

1258 — liepos 27 d. Livonijos magistras ir Kuršo vyskupas deklaravo sv. Nikolajaus bažnyčią Klaipėdoje vyskupijos bažnyčia. LUB I, 329, 330. Tai buvo grynai popierinis aktas, nes 1258 m. Klaipė-

doje už pilies griovio nebuvo jokio bažnytinio pastato ir nebuvo jokios vyskupijos.

1290 — vasario 1 d., į Klaipėdą, 38 metus po jos įsteigimo, atkeliama Kuršo vyskupijos kapitula. LUB I, 530, 531, 539.

1291 — sausio 6 d. Kuršo vyskupas Edmundas, Klaipėdoje parašytu aktu "Mañsi civitatis" padalino trečdajį savo pietų Kuršę turėtų žemių kapitulės nariams. LUB I, 540.

1291 — Vyskupas Edmundas paskyrė Klaipėdos Jono bažnyčios parapijai Marijos bažnyčios kapinės. LUB I, 539.

1298 — Kuršo vyskupijos kapitula, smarkiai nusivylusi gyvenimo sąlygomis Klaipėdoje, grįžo iš Klaipėdos į šiaurės Kuršą, į Ventspilį (Windau). LUB I, 575. Taip po aštuonių metų baigėsi Kuršo vyskupijos kapitulės egzistencija Klaipėdoje.

6) Ordino valdžios laikais Klaipėdos miestai numatytaime žemės plote nestovėta jokių bažnyčių.

1258 m. liepos 27 d. Livonijos ordino magistras ir Kuršo vyskupo signuotas pergamentinis aktas kalba apie dvi bažnyčias, sv. Jono ir sv. Nikolajaus, Klaipėdoje. Deja, toks teigimas pergamentiniu aktu ir pasilikto, nes visą Ordino valdomą laiką, reiskia, iki 1525 m., už Klaipėdos pilies griovio jokių bažnyčių nestovėta.

Ordinas ir vyskupas labai rūpestingai surašydavo savų pastatų statybos išlaidas.

Kuomet Klaipėdos pilies rajone buvo daržinė statoma, kiekviena kapa skiedų (Schindeln), vieni kiekis, medžių ir sijų ilgis ir apimtis buvo tiksliai atžymėti. Kuomet Klaipėdos pilyje buvo almeninis grindinys atnaujintas, kūlmūsai (Steinstuoper) sąžiningai atžymėjo varlotų medžiagą. Kuomet pilyje dirbusioms kuršininkėms buvo atlyginimas mokėtas, ir šita, nors ir labai ubagiška suma randasi knygoje.

Tik apie koki Klaipėdos bažnyčių statybų išlaikymą nieko nebuvo senuose šaltiniuose surasta. Taip pat nėra nė pusės žodžio apie kokias Klaipėdos klebonijų statybas ar išlaikymus. Taip pat niekur nerasta nė menkiausias žinios apie kokių dvasiškių ordinaciją, apkrikštytojų gyvenimą, sakramentų teikimą ar pan. Vienintelė su bažnytinio gyvenimu susijusi žinia yra 1291 m. vyskupo patvarkymas, kad Jono parapijos nariai (vokiečiai) bus Marijos bažnyčios kapinėse laidojami.

Šitas vyskupo pareidymas pasako, kad Jono parapija savų kapinių neturėjo, kad 1291 m. parapijono mirtis buvo pirmas toks atsitikimas Klaipėdoje. Tačiau, apie kokią bažnyčios pastato egzistenciją ir jis nieko neparodo.

Pats Ordino mabrastis teigia, kad žemaitėi buvo pakartotinai Klaipėdos pilį apgule, kad jie protarpiais atbėgdavo iki pilies vartų įėjimas pasimėtyti, kad riteriai turėjo nuo jų smarkiai gintis, kad jie pilies apylinkėje daug naikinę ir nuosto-

lių padarę, kad jie kelis kartus sudegino besisteigiantį Klaipėdos miestą ir kad jie du kartus buvo pačią pilį paėmę ir vieną sykį jį visiškai sunaikinę. Nėra abejonės, kad jie ta pačią progą būtų su dideliu džiaugsmu prakeiktųjų priešų šventyklas sudeginę, jei tokių būtų buvę.

Ne tik Klaipėdos pilies apylinkėje, bet ir visoje Mortensenu į pietus ištesoje "Kuršo vyskupijoje" nebuvo jokio Kuršo vyskupo diriguoto bažnytinio gyvenimo. Antraip, pietinė Kuršo vyskupijos dalis veikiai pakliuvo Sembijos vyskupijos jurisdikcijon ir tokiu faktu parodo, kad Mortensenu peršama "Kuršo" vyskupijos apimtis tėra jo asmeniškias išmisias.

Dr. Hugo Weczerka tai patvirtina savo studijoje tokiais žodžiais: "1243 m. bulėje Sembijos vyskupijos sienomis nustatoma Baltijos jūra vakaruose. Nenumas šiaurėje, Prėglius pietuose ir Lietuvių sienos rytuose. Šis sienų išvedimas turėjo ypatingai netikslus būti, nes kraštas dar nebuvo užkariautas... Skalyvos dalis... turi tarp Nemuno ir vėliau išvestos Prūsijos — Lietuvos sienos gūlyje... buvo į Sembijos vyskupiją įjungta ir administraciniai Ragaines komitūrijai pavesta. Tik moderniškojo Klaipėdos krašto pats šiaurinis gabaliukas iki maždaug Rusiės žiocių tepriklausė Kuršo vyskupijai. Jo apimtis aiškėjo iš vietovių, minimų 1253 m. pietų Kuršo dalybos akte." LAL rodyklė, Nr. 14, pusi, 312 ir 313.

Kuršo vyskupijos administracinė prak-

tika neparodo, kad kardinolo Vilelmo Modeniškio "usque ad Litoviam" būtų koks nors etninis teritorinis apribojimas buvęs, bet yra geriausias įrodymas, kad vyskupija toliau Klaipėdos į pietus nesiekė.

7) Mortensenu kreivas "aienu" supratimas.

A. 1326 m. Ordiny sąvitarpė sutartis. 1323 m. žemaitėi val puelė Klaipėdą. Šį sykį jie, paėmę ir sudeginę miestą, gyventojų dalį užmušė ir kiti į belaisvę išsivedė (SPR I, 187). Pilis vos teišilaukė, ir Livonijos ordino pareigūnai, išitkinę, kad jie iš savo tolimų bažių nepajėgę pilies ilgainiui apsaugoti, sutiko 1326 m. Marienburge vykusiame Generaliniame Ordiny Kapitulės susirinkime Klaipėdą su atitinkama scitini stipresniau Kryžievių Ordinui užrašyti (Voigt IV, 419). Tokiu būdu ordiny praktikuojama krašty perleidimo technika 1328 m. pavertė iki tol skaitomą "kuršiską" Klaipėdą į "prūsiską" Klaipėdą. Tarp Prūsijos ir Livonijos buvo siena išvesta, kuri ėjo nuo Sventosios upės žiočių iki Minijos, Minija ankštyn iki jos šaltinių (LUB II, 733). Zurkalovskas apie šita sieną rašė (Studien p. 17): "Eine Weiteruehrung war offenbar nicht noetig, da die Nutzbarmachung des inneren Landes fuer absehbar Zeit ausgeschlossen war". (Buvo aišku, kad tolimesnės jos (L. y. sienos) išvedimas neturėjo prasmės, nes krašto naudojimas numatomu laiku nebuvo įmanomas.).

ALGIS REGIS PADARYS PRANESIMĄ

LB Marquette Parko apylinkės metinis susirinkimas sukinamas vasario 4 d., sekmadienį, 11 val. 45 min. ryte, Sv. Mergelės Gimimo parapijos salėje. Prieš susirinkimą trumpą pranešimą apie Sv. Kazimiero kapinių reikalus, numatytus atleisti planus, padarys komiteto pirmininkas Algis Regis. Apylinkės lietuvių kviečiami pasiklausti pranešimo ir dalyvauti apylinkės susirinkime. (Pr.)

Melrose Parkas LIETUVOS LAISVĖS KOVOS METAI

Vasario 16-toji - jubiliejinė Lietuvos nepriklausomybės 50 metų atkūrimo diena. Lietuvių bendruomenė šiemet išcena su šūkiu: Lietuvos laisvės kovos metai, Melrose Parko lietuvių atžymių sukaktį minėjimu, kuris įvyks vasario 10 d. (šeštadienį) 7 val. vak. Hirsch St. ir 16 Ave., Veteranų salėje. Programa bus graži ir įvairi.

Pagrindinis kalbėtojas - agronomas Jonas Bertasius, gerai žinomas visuomenininkas. Jis pasakys minėjimui pritaikytą kalbą. Grandinės šokėjai lietuvišką šokių perkels žiūrovams į tėvyne, o rengėjai pavaišins visus stipria kavute.

Be to, vasario 4 d. (sekmadienį) 3 v. p. p. švenč. širdies parapijos salėje sukinamas L. Bendruomenės visuotinis susirinkimas svarbiems reikalams aptarti ir tinkamai pasiruošti minėjimui. Minėjimą rengia Lietuvių Bendruomenė, Lietuvių Klubas, visų organizacijų atstovai. Komitetui vadovauja L. Bendruomenės pirm. R. Čepelė.

Visi atvykime į susirinkimą ir dalyvaukime skaitlingai minėjime. Už Lietuvos laisvės žuvusius karius ir partizanus Sv. mišios užprašytos vasario 25 d. 6 val. vak.

Kol Gedimino kalne laisvės varpas prabilo negali - Melrose parkiečiai nenuilsime. Būti tėvynės laisvės šaukliu svečiu - mūsų šventoji pareiga. Nepriklausomybės paskelbimo yra dydžio ryžto šventė, nes ji atgaivina mūsų tautos praeitį, išryškina dabartį ir skatina garbingai ateitį. Nežinia,

Dr. Vl. Šimaitis
INCOME TAX SERVICE
Jau 16 metų lietuviams apskaituoja pajamų mokesčius.
2737 West 43rd St. CL 4-2390

SIMKUS REAL ESTATE
Visokių nesusavijusių parduavimas, Notary Public, vertimai ir expert
INCOME TAX SERVICE
4259 So. MAPLEWOOD AVE.
Tel. CL 4-7450

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJENOSE"

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
Licenzijuota lietuvių įmonė, registruota U. S. Department of Justice
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2608 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2787
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3212 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. CA 5-1864
DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje pagedaujančių prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu kitur kainomis.
KREIPKITES į mūsų vienintelę Čikagoje lietuvių įstaigą, turinčią teisę SAVO VARDU siųsti siuntinius tiesiai iš Čikagoje į Lietuvą.
Vedėjai: E. ir V. ŽUKAUSKAI

HIGH RATES
4.75% Per annum on regular Savings
5.25% Per annum on investment bonus
Savings Insured to \$15,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
4071 Archer Ave., Chicago, Illinois 60632

JONAS PAKALKA,
Chicago Lietuvos Tarybos pirmininkas, vizituoją Balzeko Lietuvių Kultūros muziejų.
Foto Jurgio Kasakaičio

Kada Baltija pradėjo savo gintarinę vėją ir kada prie jos krantų atsirado lietuvis kurti savo gyvenimo ir organizuoti Lietuvos valstybę. Nuo 10 amžius pasaulis vis dažniau išgirsta lietuvių vardą, o garsas pasauli apie Lietuvą pasklido karaliaus Mindaugo laikais. S. S.

TRUMPAI

— **SLA 6-sios** apskrities valdyba vasario 3 d. 7 val. vakaro, Chicago Savings and Loan Assoc. patalpose, 6245 So. Western Ave., šaukia visų kuopų esančių Chicagoje ir apylinkėse atstovų konferenciją svarbiems reikalams aptarti, įskaitant ir SLA seimo surengimo darbus. Seimas įvyksta Chicagoje, liepos 1-4 dienomis, miesto centre.

— **Baluočio** pagerbimo akademija įvyksta vasario 4 d. 3 val. Jaujimo centre. LB Chicago apygardos valdyba kviečia dalyvauti visose apylinkės vadovybės ir narius. Pamaldos 2 val. tėvų jėgų koplyčioje.

— **LB Chicago** apygardos metinis atstovų suvažiavimas įvyksta kovo 24 d. Jaujimo centre didžiojoje salėje. Pradžią 9 val. ryto - registracija. Atidarymas - 10 val. Bus renkama valdyba ir kontrolės komisija. Apylinkės prisijūnė atstovus. Po suvažiavimo bus akademija - minėjimas 50 metų Lietuvos nepriklausomybės, kurį rengia akademinis jaunimas.

— **Balfo Chicago** apskrities valdyba praneša visiems skyriams ir įgaliotiniams, kad važaus paskutinę asiskaitymo dieną su apskrities valdyba yra vasario 10 d. Iki to laiko turi būti galutinai užbaigta rinkliava ir pilnai abskaityta su apskr. iždin. K. Čepaičiu, 6722 S. Campbell Ave.

— **Marquette Parko** Balfo 5 skyrius vėją jau užbaigė ir visi senūnai atsiskaitė su skyriaus iždininku V. Kudirka. Dabar visi surinkti pinigai yra pervedami į apskrities kasą. Vėją užbaigus bus duota vieša apyskaita.

— **LZS-gos Chicago** skyriaus valdyba nutarė visas išlaidas, kurios buvo padarytos renkant LZS-gos centro valdybą, apmokėti iš savo kasos, neprašant jokių pinigų iš kitų skyrių. Be to, svarstė klausimą, kiek jie galėtų prisidėti prie planuojamo Metraščio išleidimo, kuris yra numatytas išleisti naujosios Centro Valdybos, jos kadencijos laikui.

— **Dr. J. Jerome** sausio 27 d. Lietuvių Prekybos Rūmų direktorių posėdyje buvo išrinktas prezidentu, v. Vilkelis ir R. Gregg - vicepirmininkais, A. Valonis - iždininku ir Br. Gramontas - sekretorium. Be to, daug kitų pareigūnų įvairioms pareigoms.

— **Karolis Aleksiusas** serga ir guli Sv. Kryžiaus ligoninėje, 608 kambaryje. Jį galima lankyti. Jisai priklauso daugeliui lietuviškų organizacijų. Yra dr. Seibučio priežiūroje.

— **52 Abudo Vaikų teatro** radijo valandėlė - talkinant Aldonai Sobieskienei, akt. Alf. Brinko inscenizuotą ir režisuotą rašyt. Paliaus Jurkaus apysaką "Didžioji Algiaus Kelionė" suvaidins šį pirmadienį, vasario 5 d. 7 v. v. Sophie Barcus Radijo šeimos valandų sekantieji vaikai; Kestutis Černiauskas (7 metų), Rimas Viktora (9 m.), Arvydas Zygas (10 m.), Paulius Laniauskas (11 m.) ir Violeta Sobieskytė (12 m.)

♦ **J. Kajeckas**, Lietuvos Atstovas Vašingtone, sutiko atvykti ir pasakyti trumpą kalbą Vasario 16-tos minėjime, Čikagoje. Jis bus vienintelis, pagrindinis kalbėtojas lietuviškai. Mūsų Atstovas p. Kajeckas taip pat įeina į jubiliejinį metų minėjimo garbės komitetą. Visi dalyvaukime iškilmingame minėjime Civic operos rūmuose, vasario 18 d. 3 val. p. p. (punktualiai). (Pr.)

HELP WANTED - FEMALE
Reikia Darbininkių
Excellent Immediate Openings for Hospital Personnel in KANSAS CITY, KANSAS
OCCUPATIONAL THERAPIST
CHIEF OCCUPATIONAL THERAPIST
To assist in the development of a new department in an expanding rehabilitation department in a growing facility. We plan a closely integrated team approach to functional rehabilitation for patients of all ages representing a wide range of disabilities.
PHYSICAL THERAPIST - REGISTERED NURSES
11-7 and 3-11 - Nearby rooms and apartments available.
DIETITIAN ADA
All salaries open. Excellent personnel policies. If you would like to become a part of this planning team, please wire or write resume to:
Personnel Director
BETHANY HOSPITAL
51 N. 12 KANSAS CITY, KANSAS 66102
Phone 913 - MA 1-6600 Ext. 294
Our Personnel Department is aware of this advertisement.
An Equal Opportunity Employer

POSITIONS AVAILABLE
FOR FULL TIME QUALIFIED.
TYPISTS, FILE CLERKS, MAIL CLERKS
Good starting salaries and liberal company benefits.
CONTINENTAL INSURANCE COMPANIES
360 W. Jackson Tel. 341-2906

GENERAL OFFICE
STEADY EMPLOYMENT.
Good starting salary.
Typing.
Fringe benefits.
Melrose Park area.
D. M. E. CORP.
681-2460

SECRETARY
Cracker-jack secretary to Sales Manager. Small office.
Good starting salary.
Opportunity for advancement.
VA 6-5353
Mrs. PHILLIPS

HELP WANTED - MALE
Darbininkų Reikia
LYDINTOJAI - WELDERS
DARBINIŲKAI
patyrę plieno plokščių gamimo dirbuvėje. Nuolatinis darbas.
Daug priedų.
OAKLEY STEEL PRODUCTS CO.
650 So. 28 Ave.
BELWOOD, ILL.

MECHANICS
TRUCK LINE DIESEL EXPERIENCE
DOHRN TRANSFER CO.
6633 W. 75th Street
Phone 585-4000
(An equal opportunity Employer)
NORTH IR LONG AVE.
Tavernoje išnuomojama maža virtuvė. Pilnai įrengta ir gerai išskūres biznis. Prieinama nuoma.
5417 W. NORTH AVE.
Tel. ME 7-9727

DZENITORIAI VAKARINIAI
Valandos:
5:30 vak. iki 2 ryto.
Pirmadieniais iki penktadienio imlinai.
Turi kalbėti angliškai.
Kreiptis asmeniškai į personalinį skyrių.
LYON - HEALY
243 S. WABASH AVE.
Tel. WA 2-7900

PURŠKĖJAI MEDŽIO UŽBAIGĖJAI
MAŽAS PATYRIMAS
Naujieji ateiviai mielai priimami.
Kreiptis pas
WALTER KRASICKI
arba
JACK BRINGARDNER
LYON - HEALY
ARFŲ FABRIKAS
1423 W. LAKE ST.
PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

COMPTOMETER OPERATORS
Pleasant working conditions.
Permanent.
COATS & BURCHARD CO.
4413 North Ravenswood
NATIONAL HEALTH AGENCY
TEMPORARY FIELD STAFF NEEDED
FOR SURVEY IN HUMANITARIAN WORK
Belmont/Cragin Area
Full Or Part Time.
Call Mr. MAHONEY
372-0471

RENTING IN GENERAL
Nuomos
BRIGHTON PARKE išnuomojamas apšildomas 6 kambarių butas. Skambinti 523-6828.

REAL ESTATE
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė - Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, žemė - Pardavimui
PASKOLOS, PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOŠIMČIAIS MENSINIAMS ISSIMOKEJIMAMS
DEL VISU INFORMACIJU, KREIPKITES I
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
JOHN J. KAZANAUSKAS, prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

PLATUS PASIRINKIMAS NAMŲ PIRKIMUI
BUTŲ NUOMAVIMUI - NOTARIATAS - VERTIMAI
DRAUDIMO AGENTŲ PATARNAUJA VISAIS DRAUDIMO REIKALAIS
J. BACEVIČIUS - BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. - PProspect 8-2233

• NAMŲ IR BIZNŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • NOTARIATAS
• PATVIRTINTI VERTIMAI • IMIGRACIJOS POPIERIAI
• PAJAMŲ MOKESČIAI - INCOME TAX.
LEONAS REAL ESTATE
2735 WEST 71st STREET TEL. 925-6015
ZIUREKITE
4 BUTŲ MŪRAS ir 4 auto mūro garažas. Dideli butai. Kaina atvira derbyboms.
5 KAMBARIŲ SVIESUS BUNGA-LŪV. Naujas gazu šildymas. 40 pėdų lotas. Šalia garažas, visai čia pat. \$18,900.
5 KAMBARIŲ, 3 miegamųjų 8 metų modernus mūras prie pat parko. 35 pėdų lotas, 2 auto garažas. - \$24,000.
2 BUTŲ MŪRAS, šviesus 2 po 6, modernios virtuvės, karpetai, naujas gazu šildymas. 2 auto mūro garažas. \$29,000.
3 BUTAI IR BIZNIS. \$3,600 nuomos. Platus lotas. Maži takšai. \$21,400.
APIE 30 PĖDŲ lotas ir garažas. Biznio zona. \$11,000.
2 AUKŠTŲ MŪRAS. \$3,000 pajamų. Naujas gazu šildymas. 2 auto garažas. Apie 50 pėdų lotas. \$22,000.
7 KAMBARIŲ mūras su balkonu. 2 auto garažas. Air conditioning. Karpetai. 2 vonios. Aluminum langai. \$25,500.
ATVYKITE - VISI LAUKIAM!

AMERICAN TRAVEL SERVICE
Walter Rask, prezidentas
9727 So. Western Ave., Chicago, Ill. 60643. Tel. 238-9787
S-T-R-E-T-C-H
YOUR DOLLARS
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GR 6-4339
GA 4-8654

APDRAUDŲ AGENTŲ:
namų, automobilių gyvybės, sveikatos ir biznio.
Patogios išimokėjimo sąlygos.
J. BACEVIČIUS
6455 So. Kedzie Ave. PR 8-2233

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBĖS
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: Rpublic 7-1941

BIVIN'S SEWERS
3227 W. North Ave.
3021 West 63rd St.
Išvalome išmatų baseinus, pravalamo visus vamzdžius, pataisome vandentekį. Apkainavimas veltui.
Telefonuoti 276-2421.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITUS KRAŠTUS
P. NEDZINSKAS, 4065 Archer,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Dovanos visoms progoms
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

LEO'S SINCLAIR SERVICE
Leonas Franckus, Sav.
Stabdžiai, sankabos, transmisijos (Standartinės ir Automatinės) ir motory remontas. - Towing.
5759 So. WESTERN AVE.
Tel.: PR 8-9533

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

SIUNČIAMSI SIUNTINIAI
į Lietuvą ir kitus kraštus.
DIDELIS PASIRINKIMAS MEDŽIAGŲ IR KITŲ PREKIŲ.
EXPRESS GIFT PARCEL SERVICE
3320 So. HALSTED ST.
LA 3-2021
L. KAVALIAUSKIENE
A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigoj)
Pigūs automobilių draudimai.